

prof. dr hab. Mirosława Czerny
Wydział Geografii i Studiów Regionalnych
Uniwersytet Warszawski

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Grzegorza Iwanickiego zatytułowana:
„Potencjał turystyczny polskich miast w aspekcie *city break* – na przykładzie zagranicznej
turystyki clubbingowej

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska stanowi obszerne studium zjawiska turystyki clubbingowej w Europie i jego rozwoju w polskich miastach. Praca liczy 115 stron i składa się, poza wstępem i zakończeniem z pięciu rozdziałów. Towarzyszą jej liczne ilustracje – mapy, wykresy i zdjęcia.

We wstępie autor zapoznaje czytelnika z tematyką badawczą oraz wyjaśnia znaczenie stosowanych w pracy terminów angielskich, takich jak: *city break* i turystyka clubbingowa. Są to pojęcia wprowadzone do polskiej literatury niedawno a ich wyjaśnienie na początku pracy jest zasadne. Sygnalizuje też krótko przyczyny tego zjawiska i uzasadnia konieczność podjęcia badań naukowych nad nim. Następnie autor przechodzi do przedstawienia celów pracy oraz uzasadnia wybór metody badawczej.

Drugi rozdział autor poświęcił szczegółowemu przedstawieniu zjawisk *city break* i turystyki clubbingowej. Na uwagę zasługuje wyczerpujące przedstawienie i omówienie dotychczasowych badań na temat analizowanych zjawisk. Wykorzystany zostały w tym celu liczne źródła obcojęzyczne. Najciekawszy jest podrozdział 2.2, w którym autor przywołuje dyskusję w literaturze na temat turystyki clubbingowej. Z tego przeglądu wynika, że opisy i analizy tego zjawiska pojawiły się w literaturze naukowej dopiero w końcu lat 90. XX w. Częściowo tematyka ta związana była z pracami z geografii turystyki, chociaż nie zawsze. Rozwój turystyki clubbingowej autor osadza w koncepcji potencjału turystycznego i tej kwestii poświęca dużo uwagi w pracy.

Rozdział trzeci pracy poświęcony jest metodyce badań zastosowanych w pracy. Na początku tego rozdziału autor przedstawił schemat analizy porównawczej potencjału turystycznego. Schemat jest ciekawy i bardzo rozbudowany. W następnych podpunktach doktorant opisał metody ankietowe, które wprowadził do pozyskania niezbędnych danych.

W rozdziale czwartym autor zakładał dokonanie wyboru kategorii badawczych potencjału turystycznego. Autor charakteryzuje profil respondentów, ich preferencje transportowe, preferencje bytowe, walory turystyczne miejsca, zagospodarowanie turystyczne, tworzenie

banku danych. Jest to niezbędny rozdział – wprowadzający do badań i analizy wyników badań. Biorąc pod uwagę, jakie treści ten rozdział zawiera myślę, że jego tytuł nie jest dobrze sformułowany i nie oddaje w pełni tematyki, którą autor w nim porusza. Jak autor sam pisze na stronie 53, celem tego rozdziału jest próba opracowania wymiernego rangowania potencjałów turystycznych, więc nie kategorii badawczych jakby wskazywał tytuł rozdziału. Z punktu widzenia założeń i celów pracy jest to rozdział bardzo ważny. Autor proponuje w nim bowiem własną metodę badawczą.

W rozdziale piątym przedstawione są wyniki analizy potencjału turystycznego miast. Autor przeprowadził badania 438 obiektów clubbingowych w wybranych (siedmiu) miastach Polski. Zasięg stref clubbingowych w wybranych miastach przedstawiają mapki na stronie 55. Autor dokonał rankingu miast pod względem badanego potencjału turystycznego. Na podstawie analizy danych z miast przeprowadził selekcje ośrodków do dalszych badań.

Rozdział szósty poświęcony jest analizie terenowych badań ankietowych. Doktorant przeprowadził je w portach lotniczych i wykorzystał do dalszych analiz 814 ankiet. W kolejnych podrozdziałach doktorant przeprowadza szczegółową analizę uzyskanych wyników i porównuje je ze sobą. Do analizy wykorzystuje autor wykresy i diagramy.

Rozdział siódmy stanowi zakończenie pracy i autor odnosi się w nim do poprawności metody badawczej.

Autor podjął się zbadania nowego zjawiska, które jest już na tyle powszechna, że wpływa na ogólny stan branży turystycznej. Tematyka jest interesująca i jak do tej pory mało zbadana przez geografów. Nie stanowi ona tylko przedmiotu badań geografii turystyki, ale wykracza daleko poza tę dziedzinę geografii i obejmuje również zagadnienia z zakresu geografii kultury, geografii miast i geografii społecznej. Tak postrzegając to zjawisko należy w badaniach stosować nie tylko metodykę właściwą dla geografii turystyki i korzystać z koncepcji i idei dotyczących przestrzeni miasta – jej podziałów, funkcji, percepcji i sukcesji, ale sięgać również po metody analiz społecznych.

Wydaje się, że ambicją autora było wykorzystanie różnych technik i metod badawczych typowych dla nauk społecznych. Próbował je opisać w rozdziale trzecim. Rozdział ten jest jednak bardzo skromny (objętościowo i pod względem zawartej w nim treści). Metodykę badań charakteryzuje autor za pomocą diagramu, zawartego w podrozdziale pierwszym. Tabela pokazująca analizę porównawczą jest interesująca, ale zupełnie brak jest komentarza na temat relacji pomiędzy poszczególnymi elementami wyróżnionymi w ramkach.

Pozostałe podrozdziały opisują metody bezpośrednio zastosowane przez autora. W przypadku przedstawienia metod ankietowych wywód jest zbyt powierzchowny i niewyczerpujący dla

wyjaśnienia istotnych dla pracy kwestii. Brak jest bardziej krytycznego podejścia do tych metod i wskazania ich mankamentów w analizach z zakresu geografii turystyki. Brak jest również szerszego przedstawienia przeglądu tematów, podobnych do podejmowanego przez doktoranta, gdzie wykorzystywano wspomniano metody i z których wynikają właśnie ich braki. W rozdziale trzecim brak jest informacji w jaki sposób wykorzystane zostaną dane uzyskane w ankietach i w wywiadach. Ten rozdział mógłby być włączony do następnego (czwartego) i wówczas jego struktura i proporcje tekstu byłyby bardziej czytelne.

W przypadku rozdziału szóstego uważam, że tytuł rozdziału powinien oddawać problem tu rozpatrywany. Obecny tytuł – „Badania terenowe” nawiązuje raczej do raportu a nie do treści pracy naukowej.

Bardzo skromne jest zakończenie pracy. Dwie strony umieszczone na końcu rozprawy nie przekonują o istocie problemu i ważności wyciągniętych z całej, obszernej analizy wniosków. I tu pojawia się problem, który może tłumaczyć właśnie ten brak szerszej refleksji na zakończenie. Otóż autor nie sformułował na początku pracy ani hipotezy (lub hipotez) badawczej, ani pytań badawczych. Trudno więc mu było weryfikować postawione tezy. Zdaję sobie sprawę, że ustawa o stopniach i tytułach naukowych nie nakłada na autora rozprawy doktorskiej sformułowanie hipotezy badawczej, tym niemniej w tym przypadku chociażby sformułowanie jedynie pytań badawczych nadało by całej pracy bardziej naukowy charakter.

Pomijając te mankamenty uważam, że praca przygotowana jest bardzo starannie typograficznie. Nie ma błędów technicznych ani stylistycznych. Język jest jasny i zrozumiały.

Tym samym stwierdzam, że rozprawa spełnia kryteria określone w art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15.01.2004 r.

Stawiam więc wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej pana mgr Grzegorza Iwanickiego zatytułowanej: „Potencjał turystyczny polskich miast w aspekcie *city break* – na przykładzie zagranicznej turystyki clubbingowej” i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Warszawa, 9 grudnia 2016 r.